

ΜΕΡΟΣ Α΄
Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας

Άρθρο 1
Σύσταση και αποστολή

Συστήνεται Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας (Αρχή), η οποία υπάγεται στον Πρωθυπουργό, υποστηρίζεται, ως προς τη στελέχωση και την υποδομή της, από την Προεδρία της Κυβέρνησης και εντάσσεται στον προϋπολογισμό της, ως διακριτός ειδικός φορέας. Η Αρχή αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας προς τον σκοπό της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας και έχει ως αποστολή τη διαρκή παρακολούθηση των θεμάτων που σχετίζονται με το δικαίωμα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και τη διαμόρφωση προτάσεων για τη χάραξη δημόσιων πολιτικών σε θέματα του αντικειμένου της.

Άρθρο 2 Αρμοδιότητες

Η Αρχή έχει τις εξής, ιδίως, αρμοδιότητες:

α) Παρακολουθεί την εφαρμογή του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού πλαισίου για την προσβασιμότητα,

β) διατυπώνει προτάσεις συνολικής πολιτικής, ρυθμιστικών παρεμβάσεων και συγκεκριμένων ενεργειών για την προσβασιμότητα, γνωμοδοτεί για σχετικά ζητήματα, και διαβουλεύεται προς τούτο με φορείς της δημόσιας διοίκησης, της Κοινωνίας των Πολιτών και του αναπηρικού κινήματος,

γ) εισηγείται την ανάπτυξη και επικαιροποίηση προδιαγραφών προσβασιμότητας σε όλους τους τομείς, όπως στο φυσικό, δομημένο και ψηφιακό περιβάλλον, καθώς και στις επικοινωνίες, τις μεταφορές, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες και γνωμοδοτεί σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τους,

δ) συνεργάζεται με τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137), τον ενημερώνει για τις προτάσεις της περ. (β) και υποβάλλει προτάσεις σχετικά με την υλοποίηση και αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία,,

ε) συμμετέχει στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για την επεξεργασία σχεδίων νόμων που άπτονται των αρμοδιοτήτων της ή διατυπώνει γνώμη για σχετικές διατάξεις προ της κατάθεσής τους ως προς τη συμβατότητά τους με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και το Προαιρετικό Πρωτόκολλο αυτής (ν. 4074/2012, Α' 88), λαμβάνοντας υπόψη την οικεία ανάλυση συνεπειών ρύθμισης,

στ) ενημερώνεται από τις Περιφερειακές Επιτροπές Προσβασιμότητας και την Κεντρική Επιτροπή Προσβασιμότητας των άρθρων 18 και 19 του ν. 4495/2017 (Α' 167) και κάθε Επιτροπή Προσβασιμότητας και θεμάτων ατόμων με αναπηρία που συγκροτείται στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για ζητήματα προσβασιμότητας και εφαρμογής του ν. 4074/2012,

ζ) συστήνει ομάδες εργασίας από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, παρόχους υπηρεσιών υγείας, αποθεραπείας και αποκατάστασης, ορίζει τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους και εποπτεύει το έργο τους,

η) συντάσσει και υποβάλλει σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 4 την ετήσια έκθεση και ενδιάμεσες εκθέσεις,

θ) εκπροσωπεί τη Χώρα σε διεθνείς οργανισμούς και όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα αρμοδιότητάς της,

ι) αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ενημέρωση της κοινής γνώμης σε θέματα που αφορούν στην πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, σε συνεργασία με τα κατά περίπτωση αρμόδια υπουργεία και

ια) παρέχει τεχνική βοήθεια και εκπαίδευση και διοργανώνει συνέδρια και σεμινάρια, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς και οργανώσεις.

Άρθρο 3

Σύνθεση

1. Η Αρχή αποτελείται από έντεκα (11) μέλη, ως εξής:

α) Έξι (6) επιστήμονες εγνωσμένου κύρους σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητες της Αρχής ή πολίτες των οποίων η δραστηριότητα συνδέεται με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τις τέχνες, τον αθλητισμό, την εργασία, την επιχειρηματικότητα και την ενημέρωση, που επιλέγονται από τον Πρωθυπουργό, εκ των οποίων τρεις (3) είναι άτομα με αναπηρία, ένας (1) ορίζεται ως Πρόεδρος και ένας (1) ως Α΄ Αντιπρόεδρος,

β) έναν (1) επιστήμονα εγνωσμένου κύρους σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητες της Αρχής, που επιλέγεται από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), ως Β΄ Αντιπρόεδρος,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ε.Σ.Α.μεΑ.,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και

στ) τον Πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

2. Στην Αρχή μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου:

α) Ο Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

β) ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

γ) ο Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

δ) ο Γενικός Γραμματέας Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

ε) ο Γενικός Γραμματέας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλοποίησης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης,

στ) ο Γενικός Γραμματέας Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, και

ζ) ένας (1) εκπρόσωπος του Συντονιστικού Μηχανισμού του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 (Α΄ 137) που υποδεικνύεται από τον αρμόδιο Υπουργό.

3. Τα μέλη της Αρχής διορίζονται με απόφαση του Πρωθυπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η θητεία των μελών της Αρχής είναι τετραετής και μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία (1) φορά, εξαιρουμένων των μελών που ορίζονται ως εκ της ιδιότητάς τους. Αν δεν ορίζονται μέλη από τους οικείους φορείς, η Αρχή εξακολουθεί να έχει νόμιμη συγκρότηση με τα υπόλοιπα μέλη.

4. Η Αρχή μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί εάν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν για τον σχηματισμό απαρτίας.

5. Τα μέλη της Αρχής εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη θέση τους, αν εκδοθεί σε βάρος τους αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδίκημα που συνεπάγεται κώλυμα διορισμού σε θέση δημοσίου υπαλλήλου ή έκπτωση δημοσίου υπαλλήλου, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α΄ του Μέρους Α΄ και το Κεφάλαιο Γ΄ του Μέρους ΣΤ΄ του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α΄

26). Σε περίπτωση έκπτωσης ή παραίτησης, το νέο μέλος διορίζεται για το υπόλοιπο της θητείας του προκατόχου του.

6. Τα μέλη της Αρχής δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή ψήφο που έδωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δίωξη επιτρέπεται μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου που συνιστά ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 4

Πρόσκληση επιστημόνων, μαθητών και φοιτητών και σύναψη συμβάσεων

1. Η Αρχή μπορεί να προσκαλεί επιστήμονες εγνωσμένου κύρους από την Ελλάδα ή την αλλοδαπή για την εξέταση εξειδικευμένων θεμάτων που είναι σχετικά με το αντικείμενό της, ορίζοντας το θέμα για το οποίο καλούνται να εκθέσουν τις απόψεις τους.
2. Η Αρχή μπορεί να προσκαλεί στις τακτικές συνεδριάσεις της έως δύο (2) μαθητές ή φοιτητές με αναπηρία, κατόπιν υποβολής αίτησης ενδιαφέροντος από τους ίδιους ή πρότασης της σχολικής ή ακαδημαϊκής κοινότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9.
3. Η Αρχή μπορεί να συνάπτει στο όνομά της συμβάσεις με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά πανεπιστημιακά ινστιτούτα, ερευνητικά ιδρύματα, ειδικούς επιστήμονες ή τεχνικούς με ειδικές γνώσεις και εμπειρία ή επιστημονικές ομάδες εργασίας, για την εκτέλεση έργων ή την εκπόνηση μελετών, που υποβάλλονται στην Αρχή και μπορούν να δημοσιοποιούνται με απόφασή της.

Άρθρο 5

Λειτουργία

1. Η Αρχή συνεδριάζει τακτικά κατ' ελάχιστο κάθε δύο (2) μήνες, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου και εκτάκτως ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτημα δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον των μελών της. Τα μέλη προσκαλούνται από τον Πρόεδρο με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο και η πρόσκληση περιλαμβάνει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η Αρχή δύναται να συνεδριάζει και μέσω τηλεδιάσκεψης.
2. Η Αρχή βρίσκεται σε απαρτία εφόσον: α) Παρίσταται η απόλυτη πλειοψηφία των μελών της και β) μεταξύ των παρόντων μελών περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος. Όταν ο Πρόεδρος κωλύεται, ελλείπει ή απουσιάζει, αναπληρώνεται κατά σειρά από τον Α' Αντιπρόεδρο και τον Β' Αντιπρόεδρο. Τα πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 3 δεν προσμετρώνται για τον σχηματισμό απαρτίας.
3. Οι αποφάσεις της Αρχής λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.
4. Στην Αρχή δύνανται να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εφόσον καλούνται από αυτήν, εμπειρογνώμονες και υπηρεσιακοί παράγοντες.

5. Η Αρχή καλεί κατά την κρίση της σε ακρόαση πρόσωπα και φορείς, που μπορούν να διευκολύνουν το έργο της με την παρουσίαση προσωπικών εμπειριών ή τη διατύπωση απόψεων σχετικών με την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.
6. Συνοπτικό πρακτικό των συνεδριάσεων της Αρχής αναρτάται στον ιστότοπό της.

Άρθρο 6

Εκθέσεις

Η Αρχή υποβάλλει, έως το τέλος Φεβρουαρίου εκάστου έτους, έκθεση στον Πρωθυπουργό, στον Πρόεδρο της Βουλής, καθώς και στους αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η έκθεση του προηγούμενου εδαφίου συζητείται στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό της. Η Αρχή μπορεί να υποβάλλει εκθέσεις και κατά τη διάρκεια του έτους.

Άρθρο 7

Παροχή συνδρομής από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς

Οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν το έργο της Αρχής. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Αρχή μπορεί να ζητεί από τις δημόσιες υπηρεσίες και άλλους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και από ιδιώτες, κάθε πληροφορία ή έγγραφο ή οποιοδήποτε σχετικό στοιχείο. Ο Πρόεδρος μπορεί να λαμβάνει γνώση εγγράφων και άλλων στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα.

Άρθρο 8

Προσωπικό

1. Συστήνονται τρεις (3) θέσεις επιστημονικού προσωπικού, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 1943/1991 (Α' 50), που καλύπτονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 31 έως 35 του ν. 4765/2021 (Α' 6) με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου διάρκειας τεσσάρων (4) ετών, η οποία μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα κάθε φορά μετά από αξιολόγηση, που διενεργείται από Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν τρία (3) μέλη της Αρχής που ορίζονται από τον Πρόεδρό της και δύο (2) θέσεις διοικητικού προσωπικού, μονίμων ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Το επιστημονικό προσωπικό: α) επικουρεί την Αρχή, προετοιμάζοντας εισηγήσεις για θέματα που του ανατίθενται και παρακολουθώντας τις νομοθετικές, επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, β) ενημερώνει για τις εργασίες των διεθνών οργανισμών και οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην πεδίο των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και γ) τηρεί αρχείο κειμένων και επιστημονικών μελετών.

2. Η πλήρωση των θέσεων της παρ. 1 μπορεί να γίνει και με απόσπαση μονίμων ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων που υπηρετούν σε φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).
3. Η Αρχή παρέχει τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και σπουδαστές, καθώς και σε νέους επιστήμονες.

Άρθρο 9

Εξουσιοδοτικές και μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α'

1. Με απόφαση του Πρωθυπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θεσπίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής.
2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από γνώμη της Αρχής, δύναται να προβλέπεται αποζημίωση για τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τα μέλη της Αρχής των περ. (α) και (β) της παρ. 1 του άρθρου 3, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί αμοιβής ή αποζημίωσης λόγω συμμετοχής σε συμβούλια και επιτροπές του δημόσιου τομέα.
3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται η διαδικασία πρόσκλησης των προσώπων της παρ. 2 του άρθρου 4 στις συνεδριάσεις της Αρχής, ο τρόπος υποβολής αίτησης ενδιαφέροντος από τα πρόσωπα αυτά και πρότασης της σχολικής ή ακαδημαϊκής κοινότητας, η διαδικασία ακρόασης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ίδιας παραγράφου.
4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι αποδοχές του επιστημονικού προσωπικού της Αρχής, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων περί αποδοχών ειδικού επιστημονικού προσωπικού.
5. α) Με διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών ρυθμίζονται η κατά κατηγορία και ειδικότητα κατανομή των θέσεων, θέματα οργάνωσης και τεχνικής υποστήριξης της Αρχής, η διαδικασία πλήρωσης των θέσεων, καθώς και κάθε θέμα που αφορά στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού της παρ. 1 του άρθρου 8. β) Ως την έκδοση του διατάγματος της περ. (α), η Αρχή επιτρέπεται να απασχολεί στις θέσεις ειδικού επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, δημοσίου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλους που υπηρετούν σε φορείς δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, με απόσπαση, που διενεργείται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του αρμοδίου οργάνου του υπουργείου προέλευσης του αποσπώμενου υπαλλήλου.
6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, ρυθμίζονται το ύψος και η διαδικασία καταβολής αποζημίωσης για την πρακτική άσκηση της παρ. 4 του άρθρου 8, καθώς και όλα τα αναγκαία ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή της ίδιας παραγράφου.